

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ҒЫЛЫМ КОМИТЕТІ
Ш.Ш.УӘЛИХАНОВ АТЫНДАҒЫ ТАРИХ
ЖӘНЕ ЭТНОЛОГИЯ ИНСТИТУТЫ

«EDU.E-HISTORY.KZ» ЭЛЕКТРОНДЫҚ ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

№ 1(9) қаңтар-наурыз 2017
ISSN 2710-3994

EDU.E-HISTORY.KZ
**ЭЛЕКТРОНДЫҚ ҒЫЛЫМИ
журнал**

2017, № 1(9)

EDU.E-HISTORY.KZ
электронный научный журнал

2017, № 1(9)

EDU.E-HISTORY.KZ
electronic scientific journal

2017, № 1(9)

Құрылтайшы:

Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым комитеті
Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты ШЖҚ РМК

Басредактор

Қабылдинов Зиябек Ермұханұлы

Редакциялық алқа:

Р. Абдуллаев (Өзбекстан), Н. Аблажей (Ресей), Б. Аяған, М. Әбусейітова, С. Әжіғали,
Н. Әлімбаев, Б. Байтанаев, Қ. Жұмағұлов, Ғ. Кенжебаев, Б. Көмеков,
Мансура-Хайдар (Үндістан), Р. Масов (Тәжікстан), Ә. Мұқтар, В. Плоских (Қырғызстан),
Ю. Петров (Ресей), О. Смағұлов, Сон Ен Хун (Оңтүстік Корея), Е. Сыдықов,
У. Фиерман (АҚШ), А.Чубарьян (Ресей)

Жауапты редактор:

З. Төлєнова

Редактор:

Р. Көбеев

Редакцияның мекен-жайы:

050100, Қазақстан Республикасы,

Алматы қ.,

Шевченко көшесі, 28,

Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты,

«Edu.e-history.kz»

электрондық ғылыми журналының редакциясы

Телефон: +7(727)272-47-59

E-mail: edu.history@bk.ru

Электрондық мекен-жай: <https://edu.e-history.kz/>

Ғылыми журнал Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің
Байланыс, ақпараттандыру және ақпарат комитетінде 2014 ж. 29 қазанында тіркелген.
Тіркеу нөмірі № 14602-ИА. Жылына 4 рет жарияланады (электронды нұсқада).

Мақалаларды қайта бастырып жариялағанда, микрофильмге және басқа да көшірмелерге
түсіргенде міндетті түрде журналға сілтеме жасау қажет.

Учредитель и издатель:

РГП на ПХВ «Институт истории и этнологии им.Ч.Ч. Валиханова»
Комитета науки Министерства науки и высшего образования Республики Казахстан

Главный редактор

Кабульдинов Зиябек Ермуханович

Редакционная коллегия:

Р. Абдуллаев (Узбекистан), Н. Аблажей (Россия), Б. Аяган, М. Абусейтова, С. Ажигали,
Н. Алимбай, Б. Байтанаев, К. Жумагулов, Г. Кенжебаев, Б. Комеков,
Мансура-Хайдар (Индия), Р. Масов (Таджикистан), А. Муктар, В. Плоских (Кыргызстан),
Ю. Петров (Россия), О. Смагулов, Сон Ён Хун (Южная Корея), Е. Сыдыков,
У. Фиерман (США), А. Чубарьян (Россия)

Ответственный редактор:

З. Толенова

Редактор:

Р. Кубеев

Адрес редакции:

050010, Республика Казахстан,

г. Алматы,

ул. Шевченко, 28.

Институт истории и этнологии имени Ч.Ч. Валиханова,
«Edu.e-history.kz»

Редакция электронного научного журнала

Телефон: +7(727)272-47-59

E-mail: edu.history@bk.ru

Сайт журнала: <https://edu.e-history.kz/>

Научный журнал зарегистрирован в Комитете связи, информатизации и информации
Министерства по инвестициям и развитию Республики Казахстан, свидетельство о регистрации:
№ 14602-ИА от 29.10.2014 г. Публикуется 4 раза в год (в электронном формате).

При повторной публикации статей, съемке на микрофильмах и других копиях необходимо
обязательно ссылаться на журнал.

Founder and publisher:

RSE on REM "Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology"
of the Committee of Science of the Ministry of Science and Higher Education of the Republic of
Kazakhstan

Editor-in-chief:

Kabuldinov Ziabek Ermukhanovich

Editorial board:

R. Abdullaev (Uzbekistan), N. Ablazhey (Russia), B. Ayagan, M. Abuseyitova, S. Azhigali,
N. Alimbai, B. Baitanaev, K. Zhumagulov, G. Kenzhebaev, B. Komekov,
Mansura-Khaidar (India), R. Masov (Tajikistan), A. Muktar, V. Ploskikh (Kyrgyzstan),
Y. Petrov (Russia), O. Smagulov, Song Yong Hoon (South Korea), E. Sydykov,
W. Fierman (USA), A. Chubaryan (Russia)

Executive editor:

Z. Tolenova

Editor:

R. Kobeev

Editorial address:

050010, Republic of Kazakhstan,
Almaty,
28 Shevchenko Str.
Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology,
«Edu.e-history.kz»
Editorial electronic scientific journal
Phone: +7 (727) 261-67-19, +7 (727) 272-47-59
E-mail: edu.history@bk.ru
Journal website: <https://edu.e-history.kz/>

The scientific journal is registered at the Committee for Communications, Informatization and
Information of the Ministry for Investments and Development of the Republic of Kazakhstan, r
egistration certificate:

No. 14602-IIA dated October 29, 2014. The journal is published 4 times a year (in electronic
format).

When re-publishing articles, shooting on microfilm and other copies, it is necessary to refer to the
journal.

ҒТАХР / МРНТИ / IRSTI 03.20.
ӘОЖ / УДК / UDK 923.2

ҚОЖА АХМЕТ ЯСАУИ ІЛІМІ НЕГІЗІНДЕ КӨНЕ ТҮРКІЛІК ДҮНИЕТАНЫМДАҒЫ «БИЛІКТІҢ КИЕЛІЛІГІ» ҰҒЫМЫНЫҢ ИСЛАМДЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАРМЕН ОРНЫҒУЫ

Исаев М.С.

«Әзірет Сұлтан» мемлекеттік тарихи-мәдени қорық-мұражайы»
РМҚК-ның ғылыми қызметкері, PhD
E-mail: muhtar-1211@mail.ru

Аңдатпа. Мақала дәстүрлі қазақ тарихи ойының қалыптасуындағы түркілік негіз бен исламдық ықпалды айқындауға арналған. Түркі-ислам сопысы Қожа Ахмет Ясауидің көне түркілік биліктің киелілігі туралы түсінікті исламдық құндылықтармен одан әрі орнықтыруы Қазақ хандығында мемлекеттік идеологияға негіз болғандығы жөнінде тұжырымдар жасалады. Сонымен, қазақ дәстүрлі тарихи ойының ерекше формасы ретінде шежірелердің деректік маңызы және ғылыми құндылығына жоғары екендігіне көз жеткізіледі. Жошы ұлысынан бастап Қазақ хандығы кезеңін қоса алғанда Қожа Ахмет Ясауи негіздеген сопылық тариқат тұтастай діни-рухани процестердің өзегіне айналғандығы анықталады.

Түйін сөздер: дәстүрлі қазақ тарихи дүниетанымы, шежірелік деректер, йасауийа тариқаты, биліктің киелілігі

ЗАКРЕПЛЕНИЕ ПОНЯТИЯ «СВЯТОСТЬ ВЛАСТИ» В ДРЕВНЕТЮРКСКОМ МИРОВОЗЗРЕНИИ ИСЛАМСКИМИ ЦЕННОСТЯМИ НА ОСНОВЕ УЧЕНИЯ ХОДЖИ АХМЕДА ЯСАВИ

Исаев М.С.

Государственный историко-культурный заповедник-музей «Азрет Султан»
Научный сотрудник РГКП, PhD
E-mail: muhtar-1211@mail.ru

Аннотация. В статье представлено концепция трансформация древнетюркской понятии сакральности власти исламскими духовно-политическими ценностями, проповедуемыми тюрко-исламским суфием Ахмедом Ясави и это стало основой государственной идеологии Казахского ханства.

Ключевые слова: традиционный казахский историческое мировоззрение, генеологические источники, тарихат йасавийа, сакральность власти

ESTABLISHMENT OF THE CONCEPT OF "HOLINESS OF POWER" IN THE ANCIENT TURKIC WORLDVIEW WITH ISLAMIC VALUES BASED ON THE TEACHINGS OF KHOJA AHMED YASAWI

Isaev M.S.

State historical and Cultural Reserve-Museum" azret Sultan"

Researcher of the RSE, PhD

E-mail: muhtar-1211@mail.ru

Annotation. The article presents the concept of transformation of the ancient Turkic concept of the sacredness of the Islamic spiritual and political values preached by the Turko-Islamic Sufi Ahmed Yasavi and it became the basis of the state ideology of the Kazakh Khanate.

Keywords: Traditional Kazakh historical worldview, geneological sources, tarihat yasaviya, sacredness of authority

Кіріспе

Қазақ дәстүрлі тарихи ойының қалыптасуы мен дамуы жайлы Қазақстан және шетелдік зерттеушілердің еңбектері аз емес. Әйтсе де, ол зерттеулерде тарихи жадтың ерекше формасы ретінде шежірелік деректерге жеткілікті мән берілмеді, олардың ақпараттық қатпарларындағы тарихи оқиғалар мен дәйектердің ғылыми талдау нысанына айналмауынан түркі-ислам рухани құндылықтары негізінде қалыптасқан қазақ халқының этникалық болмысы толық ашылмай келеді.

Шежірелік дәстүрдің тарихтың дереккөзі ретіндегі құндылығы күмән туғызбаса керек. Шежірелер өз дәуірінің ақпараттарын бойына жиған дереккөз болуымен бірге белгілі бір кезеңнің мәдени ескерткіші де болып саналады. Содан да дәстүрлі қазақ тарихындағы тарихи оқиғалар мен құбылыстарды, күрделі этносаяси өзгерістердің мәнін шежірелік деректерді кезеңдеу арқылы айқындауға болады. Осы мәселеге байланысты шежірелік деректердің қалыптасуындағы түркілік негіздер мен исламдық ықпалдың ара-жігін ажырату, олардың кірігуінің Қожа Ахмет Ясауидің сопылық ілімімен сабақтастығы айқындалады. Дәстүрлі қазақ мемлекеттілігінің идеологиялық өзегін құраған йасауиға тариқатының «биліктің киелілігі» және соның негізінде қалыптасқан рулық-тайпалық құрылымның қандас туыстық қағидасының қазақтың этникалық ұйысуында шешуші ықпал еткен факторға айналғандығына көз жетеді.

Түркілер ислам дінін VIII ғасырдың екінші жартысында қабылдады. Осы кезеңде түркі-исламдық Қарлұқ-Қарахан, Оғыз мемлекеттері тарих сахнасына шықты. Бұл мемлекеттердің дүниеге келуімен ислам діні түркі халықтарының дәстүрлі қоғамына ықпал етуші факторға айналды. 951 жылы Сатуқ Бұғра хан Абд ал-Каримның ислам дінінің дәстүрлі бағытын қабылдауы түркілерді ислам әлемінің құрамдас бөлігіне айналдырды [1, с.131]. Түркілердің тілі мен дәстүрлі мәдениеті күрделі трансформациялық процесті бастан өткерді. Дәстүрлі түркі қоғамының ішкі қатынастарын реттейтін жүйенің шарифат үкімдерімен алмастырылуы түркілік әдет-ғұрып, салт-дәстүрдің қолданыстан шығуына әкелді. Көнеден келе жатқан экзогамдық (сыртқы) некелік қатынас өзгертіліп, оның орнын эндогамдық (ішкі) некелік қатынас басты. Рулас, қандас адамдар арасындағы некелік қатынастардың түркі қоғамына енуі дәстүрлі түркі қоғамындағы рулық, тайпалық жүйелердің ыдырауына әкелді [2, с.18-19]. Біртіндеп түркілерде мемлекетті басқарудың парсылық жүйесі қалыптасып, абсолютті билік жүйесі орнады.

Ал, Ислам дінінің сопылық бағыты йасауиға тариқатын мемлекеттік дін ретінде қабылдау - Алтын Орда мемлекетінде қайта құрулар әкелуімен қатар, халықтың ерік-жігерін айқындайтын

басты рухани фактор болып қалыптасты. Йасауиия тариқатының мемлекеттік идеология болып қалыптасуы ислам тарихында бұрын болмаған, Құран аяттары мен Пайғамбар хадистеріне барынша жақындатылған билік жүйесін қалыптастырды. Осы кезеңде Мұхаммед Пайғамбар мен оның серіктерінен кейінгі ислам тарихында алғаш рет саяси билік пен рухани билік арасында теңдік дәрежесі қойылған, біріне бірі мойын ұсынатын биліктің екі жүйесі де аттап өте алмайтын ортақ төреші – шарифат билік құрған дәуір дүниеге келді. Ханы да, қарасы да, биі де, байы да шарифатқа бағынған билік жүйесі құрылып, осы кезге дейін қалыптасқан билік жүйесі толығымен өзгерді. Хан сайлауына, өзге де күрделі мәселелерге қатысты шақырылатын Жошы әулетінің құрылтайы қызметін тоқтатты. Хан жеке заңды билік иесі ретінде тақ мұрагерін өзі тағайындайтын болды [3, с.107].

Мемлекеттік биліктің киелілігі көне түркі қоғамында қалыптасып, этностың дүниетанымының құрамдас бөлігіне айналған. Түркілік танымда таққа отыру немесе хан көтеру «көкке шығу» сияқты қасиетті мәнге ие болған. Түрік қағандары «көкте болған», «көкте таққа отырған» және «қағандық үлесі мен бұйрығын да көктен алған» ерекше жандар болып саналған. Қағанды «ақ киізге» салып, «көкке көтеру», «айналдыру» рәсімдері арқылы қаған көкке көтерілгендей, Тәңір тарапынан таққа отырғандай болады. Осы жерде ескеретін бір мәселе – Қаған болу үшін түрік тегінен, онда да оның тегі, тұқымы, шежіресі анық болуы, руы да ең күдіретті рудан болуы керек [4, с.63]. Биліктің киелілігі мұнымен шектелмейді. Қағанның міндеті – халықтың қарнын тоқ, киімін көк, бай қылу. Осындай қызмет атқара алған Білге қаған «Шығындаған халықты бай қылдым, Жалаңаш халықты тонды қылдым» [5, с.119] деп мақтанышпен жазған. Киелі билікке ие болған қағандардан жауапкершілік те талап етілген. Қағанның қателігі немесе адасуы байқалған жағдайда оны сайлаған көсемдер билеушіні тақтан тайдырып отырған. Құтлығ Шадтың осындай бастамасын Тоныкөк «қайта тірілу» немесе ренессанс деп қарайды. Өйткені – бұл жаңа қаған, жаңа жүйе, жаңарған ел деген сөз [6, с.110].

Биліктің киелілігі туралы осы дүниетаным Алтын Орда кезеңінде ислам діні ықпалымен трансформацияланды. Осы кезеңде биліктің тек Шыңғыс хан әулетіне тиесілілігі туралы түсінік қалыптастырылып, ол түсінік ислам дінінің билік туралы талаптарымен сәйкестендірілді. Тарихи тұрғыдан мемлекеттік басқару ісі көне түркілік билік жүйесімен байланыстырылды. Исламда жаратушының жердегі билігін жүргізуші билік иесіне бағынудың өзі киелі, діни парыз ретінде қарастырылған. Өйткені, ислам дінінде абсолюттік билік иесі тек Ұлы Алла. Оның жердегі әміршісіне бағыну, сол Ұлы Жаратушының өзіне бағыну болып табылады [7, с.161-174]. «Ей, сенім білдірушілер! Аллахқа және оның елшісі мен өз араларыңдағы билік етушіге бағыныңдар» [8, 4:62] деген Құран аяттарында айтылатын талаптар толығымен жүзеге асырылды. Сөйтіп, Өзбек хан өзінің мұсылман қауымына билік жүргізу құқығын толығымен заңдастырды.

Шыңғыс хан ұрпақтары билігінің киелілігін тарихи тұрғыдан заңдастыру да өзекті мәселелердің бірі еді. Өйткені, түркілерде «биліктің киелілігі» мәселесі өте қатаң бақылауға алынатын. Билеуші әулеттен шықпаған билеушілерді түркілер ешқашан мойындаған емес. Оған мысал ретінде Түргеш қағаны Сулықтың түркілік билеуші әулет өкілі болмағандықтан, өз билігін заңдастыру үшін, Батыс Түрік қағанатының билеушілері болған Ашина әулетінен әйелдікке қыз алуы соған дәлел бола алады [9, с.100].

Сол кезеңдегі Шыңғыс әулеті билеушілері Алтын Орданы билеген Өзбек ханның да, Иранды билеген Ғазан ханның да түркілердегі биліктің киелілігі туралы талабын жақсы түсінгенін көреміз. Шыңғыс хан шежіресін көне түркілік билеуші Оғыз хан әулетінен таратуы соның айғағы. Бұл ұстаным Ғазан хан тапсырмасымен жазылған Рашид ад-дин Фазуллах ибн Әбу-л-Хайр Әли Хамаданидің қаламынан шыққан «Жами ат –Тауарих» атты кітапта толық көрініс тапты. Ол кітапта Шыңғыс хан Оғыз хан әулетінен шыққан шығыс түркілік билеушілер әулетінен екендігін негіздейді [10, с.77]. Демек, Шыңғыс хан әулетінің билігі түркі халықтарына сырттан

келген жүйе емес, керісінше, қарахандық, оғыздық билеушілерден кейінгі көне түркілік билік жүйесін заңды түрде қалпына келтірілуі болды.

Бұл процесті көптеген зерттеушілер дәл анықтағанымен, оның толық мағынасын көрсетіп бере алған жоқ. Мысалы, В.П.Юдин Алтын Ордада бұл идеологияның қалыптасуын шамандық, буддалық, мұсылмандық концепциялар мен Шыңғыс ханның мемлекет туралы доктринасының бірігуінен пайда болды,- деп есептеді және ол көзқарастар жүйесін «чингизизм» деп атады [11, с.16]. Ал, зерттеуші И.Л.Измаилов «чингизизм» деп аталған бұл көзқарастар жүйесінің саяси сана құрылымында өз орны бар екенін айта отырып, бұл құбылыс тек Шыңғыс хан әулеттерінде ғана емес, басқа еуропалық, азиялық билеушілер арасында осындай идеологияға сүйенген билеушілер болғандығын, олардың қатарында француз императоры Ұлы Карл, норвегтерде «мәңгі патша» Олаф, чехтарда «әулие патша» Вацлав сияқты тағы басқа билеушілер болғандығын атап көрсетті. «Егерде,-дейді ол, - біз бұл құбылысты тарихи тұрғыдан қарайтын болсақ, онда «чингизизм» - саяси қауымдастықпен билеуші әулет арасындағы бірлікті көрсететін тәңірлік қуат иесінің саяси бейнесі» [12, с.250] болып шығады.

Алтын Ордадағы биліктің киелілігі мәселесі осылай діни тұрғыдан да, тарихи тұрғыдан да қамтамасыз етілгеннен кейін, оны мемлекеттің құрылымдық жүйесін қайта құру арқылы нығайту мәселесі қойылды. Сөйтіп, Өзбек хан жүргізген реформа рулық, тайпалық құрылымды ғана емес, билер институтын да қайтадан қалпына келтірді. Өйткені, бұл екі құрылымның бір-бірінен өзінсіз өмір сүруі мүмкін емес еді. Алтын Орда мемлекетіндегі қоғамдық құрылыс тарихын зерттеген Г.Федоров-Давыдов Өзбек хан тұсында Алтын Ордадағы исламдандыру мен рулық-тайпалық құрылымдарды қайта құру процестері қатар жүргенін айтады. Ол Алтын Ордада жүрген процестерді былай тұжырымдайды: «Изучая письменные источники в части, относящейся к кочевникам Дешти-Кипчака XIII в., мы не могли не заметить те же две тенденции: с одной стороны, нарушение старых родо-племенных отношений ... смешение различных родов и племен в результате хозяйствования монголов; с другой – выделение устойчивых образований, в основе которых, видимо, лежали общности, исторически сложившиеся еще до завоевания, т.е. этнические общности. Взаимоотношения этих двух тенденций и определили тот, «синтез» старого и нового после монгольского завоевания, т.е. реальную картину исторического развития номадов Золотой Орды.» [13, с.62-63]. Бұл жерде зерттеуші Жошы ұлысында болған күрделі процесті дәл анықтайды. Сонымен қатар, рулық, тайпалық құрылымдарды қалыптастырудағы қандық принциппен бірге діни идеологиялық бірлік қойылғандығын айтқан жөн.

Биліктің киелілігі ұғымы Қазақ хандығы тұсында йасауи шайхтарының уағыздарынан берік орын алып, ақын-жыраулардың поэзиясы арқылы ел арасында кеңінен насихатталды. Сонымен бірге, йасауи тариқатына деген қатынас Қазақ хандығының өркендеуі мен құлдырауының барометріне айналды. Дәстүрлі деректерге жасалған талдаулар көрсетіп отырғандай Өзбек ұлысының өркендеуі Әбілхайыр ханның йасауи тариқатының ұстанымдарына адал болған кезге сай келсе, оның қуатты держава билігін уыстан шығарып алуы – осы ұстанымдардан сырт айналуы кезеңіне сай келеді. Сол сияқты Тәуекел мен Есім ханның да 300 туысымен бірге Самарқанд қаласында нақшбандија тариқатының пірлеріне қол тапсыруы (1598 ж) да Қазақ хандығының іргесін шайқалтты.Тарихи даму процесінің белгілі бір заңдылығына айналған бұл құбылыстың жауабын Ясауи мектебінің үлкен өкілдерінің бірі Хазини Сұлтан Ахмет Махмудтың (ХҮІ ғ.) «Жауахар-ул абрар» рисаласынан табамыз. Осы рисалада ол Йасауи тариқаты бойынша сопылық кемелдігін анықтайтын төрт шарттың қатарында «рабт-и сұлтан» категориясын атайды. Онда «ең бастысы тариқаттың тіршілігін жалғастыру үшін мұсылман билеушінің тариқатқа көңіл бөлуі тиіс. Патша тариқат жолының қамқоры, өйткені патшаның баяндылығы әулиелердің дұғасына байланысты. Патша көңіл бөлсе, тариқатқа сүйеу болады [14, с.36-37]. Демек, бұл заңдылықтың сыры – йасауија тариқатының негізінде қалыптасқан мемлекеттік, әкімшілік және

рухани құрылым ретінде қазақтың дәстүрлі қоғамында мемлекеттік билік қанша киелі болса да билеушінің «киелінің киелісі» саналған діни-рухани негізден қол үзуі немесе алшақтауына бұқара халық төзе алмады. Қазақ хандығында жиі орын алған саяси өрлеу мен құлдыраулардың себебін дәстүрлі тарихи таным осылай түсіндіреді.

Сонымен, қазақ дәстүрлі тарихи ойының ерекше формасы ретінде шежірелердің деректік маңызы және ғылыми құндылығы жоғары екендігіне көз жеткіздік. Жошы ұлысынан бастап Қазақ хандығы кезеңін қоса алғанда Қожа Ахмет Ясауи негіздеген сопылық тариқат тұтастай діни-рухани процестердің өзегіне айналды. Дәстүрлі дереккөздердің мәліметтері қазақ тарихындағы түркілік негіздер мен исламдық ықпалдың симбиозы рулық-тайпалық құрылымнан мемлекеттік тұтастыққа қол жеткізгендігін айғақтайды. Сол сияқты, қазақ халқының менталитеті, шаруашылық-мәдени типі, ұлттық психологиясы йасауийа тариқатының діни-рухани және мәдени-саяси ұстанымдары бойынша қалыптасқанын көреміз.

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

1. Бартольд В.В. Сочинения. Т. II-1. Москва: Изд. Вост. Лит-ры, 1963. 131 с.
2. Жандарбек З. Йасауи жолы және қазақ қоғамы. Алматы: «Ел-шежіре», 2006. 220 б.
3. Малов Н.М. и др., Религии в Золотой Орде. Саратов. Изд-во Саратовского ун-та. 1998. 107 с.
4. Кенжетай Д. Қожа Ахмет Ясауи дүниетанымы. Алматы: Арыс баспасы, 2008. 380 б.
5. Gömeç S. Kök türk tarihi. Ankara: Türksoy yayınları. 1997. 188. 119 s.
6. Yıldırım D. Türk bitigi: Araştırma / İnceleme yazıları. Ankara: Akçag Yayınları. 1998. 110 s.
7. Грязневич П.А. К вопросу о праве верховную власть в мусульманской общине в раннем исламе // Ислам. Религия, общество, государство. Москва: Наука, 1984, С.199-225.
8. Коран. Перевод Ю.Крачковского. - Ростов-на-Дону: Феникс, 2001. 544 с.
9. Кляшторный С.Г., Сұлтанов Т.И. Летопись трехтысячелетий. Алматы: Рауан, 1992, 375 с.
10. Рашид ад-дин. Сборник летописей. Т.І. кн.1. Москва-Ленинград: Издательство АН СССР, 1952. 219 с.
11. Юдин В.П. Орды: Белая, синяя, серая, золотая // Утемиш-хаджи. Чингиз-наме. Факсимилие, перевод, транскрипция, текстологические примечания, исследование В.П.Юдина. Коммент. и указатели М.Х.Абусейтовой. Алма-Ата: Ғылым, 1992. С.14-57.
12. Измайлов И.Л. Формирования этнополитического самосознания населения Улуса Джучи: некоторые элементы и традиции // Источниковедение Улуса Джучи (Золотой Орды). От Кальки до Астрахани. 1223-1566. Казань: Мастер Лайн. 2002. С.244-262.
13. Федоров-Давыдов Г. Общественный строй Золотой Орды. Москва: Изд. МГУ, 1973. С.62-63.
14. Кенжетай Д.Т. Йасауитану: Сығнаки, Зарнуки және Хазини. // «Ер Едіге және Алтын Орда мемлекеті тұсындағы билер институты» атты Халықаралық ғылыми-теориялық конференция материалдары жинағы. Түркістан: «Тұран» баспасы, 2011. 536 б.

МАЗМҰНЫ

Айсаева Н.Б. МИНДІК ҚЫТАЙ ЖӘНЕ ОРТАЛЫҚ АЗИЯ МЕМЛЕКЕТТЕРІНІҢ ДИПЛОМАТИЯЛЫҚ ҚАТЫНАСТАРЫ.....	8
Айсаева Н.Б. ГУМАНИТАРЛЫҚ ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ САЛАСЫНДАҒЫ МӘДЕНИЕТАРАЛЫҚ ДИАЛОГТЫҢ РӨЛІ МЕН ОРНЫ.....	15
Арапов Ж.М. ҚАЗАҚ ЭТНОСЫНЫҢ ҚАЛЫПТАСУЫНДАҒЫ ЖАЛАЙЫР ТАЙПАСЫНЫҢ ОРНЫ.....	19
Атығаев Н.Ә. ШЕТЕЛДІК БИЛЕУШІЛЕР САРАЙЛАРЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ӘЙЕЛДЕРІ (XV–XVII ғғ.).....	25
Аубакирова Ж.С. ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ ҮРДІСТЕРІ: ТУУ МЕН ӨЛІМНІҢ ӨҢІРЛІК ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	38
Ахметжанова А.Т., Сарыбаев М.С. ҚАЗАҚСТАН ТӘУЕЛСІЗДІГІ КЕЗЕҢІНДЕ АХМЕТ БАЙТҮРСЫНОВ ПЕН ОНЫҢ ПІКІРЛЕСТЕРІНІҢ МҰРАСЫН ЗЕРТТЕУ.....	46
Әбжанов Х. ДЕМОКРАТИЯ ЖӘНЕ «МӘҢГІЛІК ЕЛДІҢ» КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ МҰРАТЫ.....	54
Байдалы Р.Ж., Бекмағамбетова М.Ж. АЙДАРХАН ТҮРЛЫБАЕВ - АЛАШ ҚОЗҒАЛЫСЫНЫҢ САЯСИ КӨШБАСШЫСЫ.....	58
Бегалиева А.К., Амирханов М.Б., Ахметжанов Д.Г. КЕҢЕС ОДАҒЫНЫҢ XX ғ. 20-ШЫ ЖЫЛДАРЫНДАҒЫ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ САЯСАТЫ.....	67
Боташ С. XVII-XVIII ҒАСЫРЛАРДАҒЫ ҚАЗАҚСТАН МЕН РЕСЕЙДІҢ САУДА БАЙЛАНЫСТАРЫНЫҢ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	72
Еркенова Ә.Қ. ҚАЗАҚСТАҢДА МҰРАҒАТ ІСІН БАСҚАРУ.....	81
Ибрагимова М.Н., Тастемирова Г.А. АБД АР-РАЗЗАК САМАРКАНДИДІҢ «МАТЛА ' АС-СА ' ДАЙН ВА МАДЖМА 'АЛ-БАХРАЙНЫ» ШЫҒАРМАСЫ – ОРТАҒАСЫРЛЫҚ ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫНЫҢ ДЕРЕК КӨЗІ.....	87
Исаев М.С. ҚОЖА АХМЕТ ЯСАУИ ІЛІМІ НЕГІЗІНДЕ КӨНЕ ТҮРКІЛІК ДҮНИЕТАНЫМДАҒЫ «БИЛІКТІҢ КИЕЛІЛІГІ» ҰҒЫМЫНЫҢ ИСЛАМДЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАРМЕН ОРНЫҒУЫ.....	93
Искакова Ғ.З., Байдаулетова М.Д., Өскенбай М. ТҮРКІ ҚАҒАНАТТАРЫНЫҢ ЭТНО-ТАРИХИ ГЕОГРАФИЯСЫ (VI ҒАСЫРДЫҢ ОРТАСЫ – X ҒАСЫР) БОЙЫНША НЕГІЗГІ ДЕРЕКТЕР.....	98
Керімбаев Е.Ә. ҚЫТАЙДЫҢ ӘЛЕМГЕ МӘДЕНИ БЫҚПАЛДАСТЫҚ САЯСАТЫ.....	105
Қозғамбаева Г.Б. ҰЛЫ ГЕОЛОГ, ҒАЛЫМ – ҚАНЫШ ИМАНТАЙҰЛЫ СӘТБАЕВ.....	111
Қозғамбаева Г.Б. ҚАЗАҚТАН ШЫҚҚАН ТҰҢҒЫШ ЕЛШІ - Н.ТӨРЕҚҰЛОВТЫҢ ҚОҒАМДЫҚ ҚЫЗМЕТІ МЕН ӨМІРІ.....	116
Қозғамбаева Г.Б. ҚАЗАҚСТАН МЕН РЕСЕЙДІҢ МӘДЕНИЕТ, ҒЫЛЫМ МЕН БІЛІМ САЛАСЫНДАҒЫ БАЙЛАНЫСТАРЫ.....	122
Қозыбақова Ф.А. ҚАЗАҚСТАҢДА АСТЫҚ ДАЙЫНДАУ НАУҚАНЫ: ҚАЗАҚ ШАРУАЛАРЫН ҚУҒЫНДАУ.....	128

Мадиев Д.А. ҚХР-ДЫҢ СОЛТУСТІК-БАТЫС ШЕКАРА ӨңІРІНІҢ ГЕОГРАФИЯЛЫҚ, ЭТНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ЕРЕКШЕЛІКТЕРІНЕ ТАЛДАУ.....	136
Майданали З. ЗАМАНАУИ ТАРИХ ҒЫЛЫМЫНДАҒЫ «КӨШПЕЛІ ИМПЕРИЯ» ТҰЖЫРЫМДАМАСЫ.....	143
Мейрманова Г.А., Сериков М.С. ОРБҰЛАҚ ШАЙҚАСЫНЫҢ ТАРИХЫ МЕН ҚАЗІРГІ КЕЗДЕГІ ЖАҢА КӨЗҚАРАС.....	148
Мұқаметханұлы Н., Қауымбек Қ. ҚР МЕН ҚХР АРАСЫНДАҒЫ МӘДЕНИ ҚАРЫМ - ҚАТЫНАСТАРДЫҢ ДАМУЫ.....	154
Мұқаметханұлы Н., Ербосынов Т.А. ШҰЫ-НЫҢ БОЛАШАҚ КӨПЖАҚТЫ ДИПЛОМАТИЯСЫНЫҢ КЕЛЕШЕГІ.....	162
Несіпбаева Ж.Ж. ҚАЗАҚСТАННЫҢ СТРАТЕГИЯЛЫҚ ДАМУЫ ЖӘНЕ ЖАСТАР: ҚАЗІРГІ БІЛІМ БЕРУ ТЕНДЕНЦИЯЛАРЫ МЕН ПЕРСПЕКТИВАЛАРЫ.....	169
Нургазаева А.Б. ЖОҒАРҒЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНДАҒЫ ТӘРБИЕ ЖҰМЫСЫНЫҢ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ.....	175
Рвайдарова Г.О. 1928-1929 ЖЫЛДАРДАҒЫ ІРІ ҚАЗАҚ БАЙЛАРЫН ТӨРКІЛЕУ МӘСЕЛЕСІНЕ ЖАҢА КӨЗҚАРАС....	179
Садықова А.М. РЕСЕЙ КОММУНИСТІК (БОЛЬШЕВИКТІК) ПАРТИЯСЫНЫҢ ОРТАЛЫҚ КОМИТЕТІ ҚАРАМАҒЫНДАҒЫ ДІНМЕН КҮРЕС ЖӨНІНДЕГІ КОМИССИЯСЫ ЖӘНЕ МҰСЫЛМАН МӘСЕЛЕСІ.....	185
Сандықбаева Ө.Д., Мұсағұлова А.Б. ИДЕОЛОГИЯЛЫҚ ЦЕНЗУРАНЫҢ 1950-60 ЖЖ. ҒЫЛЫМ МЕН МӘДЕНИЕТКЕ, ӘДЕБИЕТКЕ ТИГІЗГЕН ӘСЕРІ.....	190
Сандықбаева Ө.Д., Мұсағұлова А.Б. ЖАСТАР САЯСАТЫ ҰҒЫМЫНЫҢ ҚАЛЫПТАСУЫ ЖӘНЕ РУХАНИ ФАКТОРЛАРЫ.....	202
Сериккалиева А.Е., Амирбек А.А. ҚЫТАЙДЫҢ ШАНХАЙ ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ ҰЙЫМЫН КЕҢЕЙТУ ТУРАЛЫ КӨЗҚАРАСЫ.....	211
Тасилова Н., Сайынова Б. «ҚЫРҒЫЗДАРДЫҢ (ҚАЗАҚТАРДЫҢ) ЖЕР ПАЙДАЛАНУ МАТЕРИАЛДАРЫ...» - ҚАЗАҚ ҚОҒАМЫ ТАРИХЫНЫҢ ДЕРЕК КӨЗІ РЕТІНДЕ (XIX – XX ғғ. БАСЫ.).....	216
Уалтаева А.С. ТМД МЕМЛЕКЕТТЕРІНДЕГІ ҚАЗАҚ ДИАСПОРАСЫНЫҢ ҚАЛЫПТАСУ НЕГІЗДЕР.....	221
Уалтаева А.С. ҚАЗАҚТАРДЫҢ ҮШІНШІ ДҮНИЕЖҮЗІЛІК ҚҰРЫЛТАЙЫ.....	227
Уалтаева А.С. ҚАЗАҚСТАРДЫҢ БІРІНШІ ДҮНИЕЖҮЗІЛІК ҚҰРЫЛТАЙЫ: ТАРИХЫ МЕН ЖАЛҒАСУЫ.....	232

СОДЕРЖАНИЕ

Айсаева Н.Б. ДИПЛОМАТИЧЕСКИЕ СВЯЗИ МИНСКОГО КИТАЯ С ГОСУДАРСТВАМИ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ.....	8
Айсаева Н.Б. РОЛЬ И МЕСТО МЕЖКУЛЬТУРНОГО ДИАЛОГА В СФЕРЕ ГУМАНИТАРНОГО СОТРУДНИЧЕСТВА.....	15
Арапов Ж.М. МЕСТО ПЛЕМЕНИ ЖАЛАИР В ФОРМИРОВАНИИ КАЗАХСКОГО ЭТНОСА.....	19
Атыгаев Н.А. КАЗАХСКИЕ ЖЕНЩИНЫ ПРИ ДВОРАХ ИНОСТРАННЫХ ПРАВИТЕЛЕЙ (XV–XVII ВВ.).....	25
Аубакирова Ж.С. ДЕМОГРАФИЧЕСКИЕ ТЕНДЕНЦИИ КАЗАХСТАНА: РЕГИОНАЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ РОЖДАЕМОСТИ И СМЕРТНОСТИ.....	38
Ахметжанова А.Т., Сарыбаев М.С. ИЗУЧЕНИЕ НАСЛЕДИЯ АХМЕТА БАЙТУРСЫНОВА И ЕГО ЕДИНОМЫШЛЕННИКОВ В ПЕРИОД НЕЗАВИСИМОСТИ КАЗАХСТАНА.....	46
Абжанов Х. ДЕМОКРАТИЯ И КОНСТИТУЦИОННАЯ ЦЕЛЬ «МӘНГІЛІК ЕЛ».....	54
Байдалы Р.Ж., Бекмагамбетова М.Ж. АЙДАРХАН ТУРЛЫБАЕВ – ПОЛИТИЧЕСКИЙ ЛИДЕР АЛАШСКОГО ДВИЖЕНИЯ.....	58
Бегалиева А.К., Амирханов М.Б., Ахметжанов Д.Г. СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ПОЛИТИКА СССР В 20-Х ГОДАХ XX ВЕКА.....	67
Боташ С. ПРОБЛЕМЫ ТОРГОВЫХ ОТНОШЕНИЙ МЕЖДУ КАЗАХСТАНОМ И РОССИЕЙ В XVII-XVIII ВВ.....	72
Еркенова А.К. УПРАВЛЕНИЕ АРХИВНЫМ ДЕЛОМ В КАЗАХСТАНЕ.....	81
Ибрагимова М.Н., Тастемирова Г.А. СОЧИНЕНИЕ АБД АР-РАЗЗАК САМАРКАНДИ «МАТЛА ' АС-СА ' ДАЙН ВА МАДЖМА 'АЛ-БАХРАЙН».....	87
Исаев М.С. ЗАКРЕПЛЕНИЕ ПОНЯТИЯ «СВЯТОСТЬ ВЛАСТИ» В ДРЕВНЕТЮРКСКОМ МИРОВОЗЗРЕНИИ ИСЛАМСКИМИ ЦЕННОСТЯМИ НА ОСНОВЕ УЧЕНИЯ ХОДЖИ АХМЕДА ЯСАВИ.....	93
Искакова Г.З., Байдаулетова М.Д., Ускенбай М. ОСНОВНЫЕ ДАННЫЕ ПО ЭТНОИСТОРИЧЕСКОЙ ГЕОГРАФИИ ТЮРКСКИХ КАГАНАТОВ (СЕРЕДИНА VI - X ВВ.).....	98
Керимбаев Е.А. ПОЛИТИКА КИТАЯ ПО ИНТЕГРИРОВАНИЮ В МИРОВОЕ КУЛЬТУРНОЕ ПРОСТРАНСТВО.....	105
Козгамбаева Г.Б. ВЫДАЮЩИЙСЯ ГЕОЛОГ И УЧЕНЫЙ КАНЬШ ИМАНТАЙУЛЫ САТБАЕВ.....	111
Козгамбаева Г.Б. ОБЩЕСТВЕННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ И ЖИЗНЬ ПЕРВОГО КАЗАХСТАНСКОГО ПОСЛА - Н. ТОРЕКУЛОВА.....	116
Козгамбаева Г.Б. КАЗАХСТАНСКО-РОССИЙСКОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО В СФЕРЕ КУЛЬТУРЫ.....	122
Козыбакова Ф.А. КАМПАНИЯ ПО ЗАГОТОВКЕ КОРМОВ В КАЗАХСТАНЕ: РЕПРЕССИЯ КАЗАХСКИХ КРЕСТЬЯН.....	128

Мадиев Д.А. АНАЛИЗ ГЕОГРАФИЧЕСКИХ, ЭТНИЧЕСКИХ И СОЦИАЛЬНЫХ ОСОБЕННОСТЕЙ СЕВЕРО-ЗАПАДНОГО ПРИГРАНИЧНОГО РАЙОНА КНР.....	136
Майданали З. КОНЦЕПТ «КОЧЕВАЯ ИМПЕРИЯ» В СОВРЕМЕННОЙ ИСТОРИИ.....	143
Мейрманова Г.А., Сериков М.С. ИСТОРИЯ И СОВРЕМЕННОЕ ЗНАЧЕНИЕ ОРБУЛАКСКОЙ БИТВЫ.....	148
Мукаметхакнулы Н., Кауымбек К. РАЗВИТИЕ КУЛЬТУРНЫХ ВЗАИМОТНОШЕНИИ РК И КНР.....	154
Мукаметхакнулы Н., Ербосынов Т.А. ПЕРСПЕКТИВЫ БУДУЩЕЙ МНОГОСТОРОННЕЙ ДИПЛОМАТИИ ШОС.....	162
Несипбаева Ж.Ж. СТРАТЕГИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ КАЗАХСТАНА И МОЛОДЕЖЬ: СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ ОБРАЗОВАНИЯ.....	169
Нургазаева А.Б. ЗНАЧЕНИЕ ВОСПИТАТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ.....	175
Рвайдарова Г.О. СОВРЕМЕННЫЕ ВЗГЛЯДЫ НА ПРОБЛЕМЫ КОНФИСКАЦИИ ИМУЩЕСТВА КРУПНЫХ БАЕВ В 1928-1929 ГОДАХ.....	179
Садыкова А.М. КОМИССИЯ ПО БОРЬБЕ С РЕЛИГИЕЙ ПРИ ЦК КОММУНИСТИЧЕСКОЙ (БОЛЬШЕВИСТСКОЙ) ПАРТИИ РОССИИ И МУСУЛЬМАНСКИЙ ВОПРОС.....	185
Сандыкбаева У.Д., Мусагулова А.Б. ВЛИЯНИЕ ИДЕОЛОГИЧЕСКОЙ ЦЕНЗУРЫ 50-60-х гг. НА НАУКУ, КУЛЬТУРУ И ЛИТЕРАТУРУ.....	190
Сандыкбаева У.Д., Мусагулова А.Б. СТАНОВЛЕНИЕ ПОНЯТИЙ И ДУХОВНОГО ФАКТОРА ПОЛИТИКИ МОЛОДЕЖИ.....	202
Сериккалиева А.Е., Амирбек А.А. КИТАЙСКОЕ ВИДЕНИЕ РАСШИРЕНИЯ ШАНХАЙСКОЙ ОРГАНИЗАЦИИ СОТРУДНИЧЕСТВА.....	211
Тасилова Н., Сайынова Б. «МКЗ» КАК ИСТОЧНИКА ПО ИСТОРИИ КАЗАХСКОГО ОБЩЕСТВА (XIX – НАЧАЛА XX ВВ.).....	216
Уалтаева А.С. ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ КАЗАХСКОЙ ДИАСПОРЫ В СТРАНАХ СНГ.....	221
Уалтаева А.С. ТРЕТИЙ ВСЕМИРНЫЙ КУРУЛТАЙ КАЗАХОВ.....	227
Уалтаева А.С. ПЕРВЫЙ ВСЕМИРНЫЙ КУРУЛТАЙ КАЗАХОВ: ИСТОРИЯ И ПРОДОЛЖЕНИЕ.....	232

CONTENTS

Aisayeva N.B. DIPLOMATIC RELATIONS OF MING CHINA WITH CENTRAL ASIAN STATES.....	8
Aisayeva N.B. THE ROLE AND PLACE OF INTERCULTURAL DIALOGUE IN THE FIELD OF HUMANITARIAN COOPERATION.....	15
Arapov Zh.M. PLACE OF THE ZHALAIR TRIBE IN THE FORMATION OF THE KAZAKH ETHNOS.....	19
Atygayev N.A. KAZAKH WOMEN AT THE COURTS OF FOREIGN RULERS (XV-XVII CENTURY).....	25
Aubakirova Zh.S. DEMOGRAPHIC TRENDS IN KAZAKHSTAN: REGIONAL PECULIARITIES OF FERTILITY AND MORTALITY.....	38
Ahmetzhanova A.T., Sarybayev M.S. THE STUDY OF HERITAGE AHMET BAITURSYNOV AND HIS ADHERENTS IN THE PERIOD OF INDEPENDENCE OF KAZAKHSTAN.....	46
Abzhanov Kh. DEMOCRACY AND THE CONSTITUTIONAL PURPOSE OF THE 'MANGILIK EL'.....	54
Baidaly R.Zh., Bekmagambetova M.Zh. AIDARKHAN TURLYBAYEV IS A POLITICAL LEADER OF THE ALASH MOVEMENT.....	58
Begalieva A.K., Amirkhanov M.B., Akhmetzhanov D.G. SOCIO-ECONOMIC POLICY OF THE USSR IN THE 20S OF THE TWENTIETH CENTURY.....	67
Botash S. THE PROBLEMS OF TRADE RELATIONS BETWEEN KAZAKHSTAN AND RUSSIA IN THE XVII-XVIII CENTURIES.....	72
Erkenova A.K. MANAGEMENT OF ARCHIVAL BUSINESS IN KAZAKHSTAN.....	81
Ibragimova M.N., Tastemirova G.A. THE COMPOSITION ABD AR-RAZZAK SAMARKANDI "MATLA 'EXPERT-SA' DINE BA MAJMA 'IS SCARLET-BAKHRAYN".....	87
Isaev M.S. ESTABLISHMENT OF THE CONCEPT OF "HOLINESS OF POWER" IN THE ANCIENT TURKIC WORLDVIEW WITH ISLAMIC VALUES BASED ON THE TEACHINGS OF KHOJA AHMED YASAWI.....	93
Iskakova G.Z., Bidauletova M.D., Uskenbay M. BASIC DATA ON THE ETHNO-HISTORICAL GEOGRAPHY OF THE TURKIC KAGANATES (MID VI-X CENTURIES).....	98
Kerimbev Y.A. CHINA'S POLICY OF INTEGRATION INTO THE GLOBAL CULTURAL SPACE.....	105
Kozgambaeva G.B. OUSTANDING GEOLOG VERSUS SCIENTIST KANYSH IMANTAEVICH SATBAYEV.....	111
Kozgambaeva G.B. PUBLIC ACTIVITY AND LIFE OF THE FIRST KAZAKH AMBASSADOR - N. TUREKULOV.....	116
Kozgambaeva G.B. KAZAKHSTAN-RUSSIAN COLLABORATION IN THE FIELD OF CULTURE.....	122
Kozybakova F.A. CAMPAIGN ON THE PURVEYANCE OF FORAGE IN KAZAKHSTAN: REPRESSION OF KAZAKH PEASANTS.....	128

Madiev D.A. ANALYSIS OF GEOGRAPHICAL, ETHNIC AND SOCIAL FEATURES OF NORTH-WEST BORDER REGION OF CHINA.....	136
Maydanali Z. THE CONCEPT OF "NOMADIC EMPIRE" IN MODERN HISTORY.....	143
Meirmanova G.A., Serikov M.S. HISTORY AND MODERN SIGNIFICANCE OF THE BATTLE OF ORBULAK.....	148
Mukamethanuly N., Kaumbek K. THE DEVELOPMENT OF CULTURAL RELATIONSHIP BETWEEN KAZAKHSTAN AND PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA.....	154
Mukamethanuly N., Yerbossinov T.A. PROSPECTS OF NEW MULTILITERAL DIPLOMACY OF THE SCO.....	162
Nesipbaeva Zh.Zh. STRATEGIC DEVELOPMENT OF KAZAKHSTAN AND YOUNG PEOPLE : MODERN TENDENCIES AND PROSPECTS OF EDUCATION.....	169
Nurtazaeva A.B. THE VALUE OF EDUCATIONAL WORK IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS.....	175
Rvaydarova G.O. THE NEW VIEW PROBLEMS OF PROPEVTY CONFISCATION OF BAYS IN 1928-1929 YEARS.....	179
Sadykova A.M. COMMISSION ON THE FIGHT AGAINST RELIGION AND THE MUSLIM QUESTION UNDER THE CENTRAL COMMITTEE OF THE COMMUNIST (BOLSHEVIK) PARTY OF RUSSIA.....	185
Sandykbaeva U.D., Mussagulova A.B. THE INFLUENCE OF IDEOLOGICAL CENSORSHIP OF 50-60IES ON SCIENCE, CULTURE AND LITERATURE.....	190
Sandykbaeva U.D., Mussagulova A.B. FORMATION OF CONCEPTS AND SPIRITUAL FACTOR OF THE YOUTH POLICY.....	202
Serikkaliyeva A.E., Aidarbek A.A. CHINESE VIEW ON THE EXPANSION OF THE SHANGHAI COOPERATION ORGANIZATION.....	211
Tasylova N., Saynova B. "MKZ" AS SOURCE ON HISTORY OF THE KAZAKH SOCIETY (THE END OF XIX– THE BEGINNING OF THE XX CENTURIES).....	216
Ualtayeva A.S. FEATURES OF THE KAZAKH DIASPORA FORMATION IN THE CIS COUNTRIES.....	221
Ualtayeva A.S. THE THIRD WORLD KURULTAI OF KAZAKHS.....	227
Ualtayeva A.S. THE FIRST WORLD KURULTAI OF KAZAKHS: HISTORY AND CONTINUATION.....	232

EDU.E-HISTORY.KZ

электрондық ғылыми журналы
2017. 1(9)

Бас редактор: Қабылдинов З.Е.

Компьютерде беттеген: Зикирбаева В.С.

Жарияланған күні: 15.03.2017.

Пішімі 70x100/16. Баспа табағы 26,6.

Құрылтайшысы және баспагері:

Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым комитеті

Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты ШЖҚ РМК

Редакция мен баспаның мекен-жайы:

050010, Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй

ҚР ҒЖБМ ҒК Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты ШЖҚ РМК

Тел.: +7 (727) 261-67-19, +7 (727) 272-47-59

E-mail: edu.history@bk.ru.

Журнал сайты: <https://edu.e-history.kz>

Ш.Ш. Уәлиханов ат. ТжЭИ басылған:

050010 Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй